

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
กรณีศึกษา อำเภอแก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิด
ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม
ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง และ(๓) เพื่อศึกษา
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษาอำเภอแก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยตั้ง
สมมติฐานการวิจัยไว้ คือ (๑) ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา
อำเภอแก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้าน
เบญจศีล และ ด้านความมีหิริโอตตปละ แตกต่างกัน (๒) เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัวมีผลต่อ
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์ โดยกำหนด
ขอบเขตการวิจัยไว้ คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา ตามตัวแปร ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย
ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความมีหิริโอตตปละ ขอบเขตด้าน
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอ
แก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๖๓๔ คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕
และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอแก้งลำเลียว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๒๔๖ คน ซึ่งได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูป
ของยามาเน่ (Yamane) และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๒๐ คน ซึ่งได้จากการสุ่ม
แบบเจาะจง แบ่งออกเป็น ครู ๕ คน ผู้ปกครองนักเรียน ๕ คน และนักเรียนอีก ๑๐ คน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ เป็นแบบสอบถาม ใช้สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่
เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
ใช้สำหรับสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความ-
รับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความมีหิริโอตตปละ ค่าสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) และ

การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สามารถสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒ มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๒ ปี จำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑ ด้านสถานภาพครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑

๕.๑.๒ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๒.๑ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ พบว่า นักเรียนที่มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๒ ปี และ ๑๓-๑๔ ปี มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๒.๓ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕.๑.๒.๔ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า อาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันไม่ทำให้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน

๕.๑.๓ ผลการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๓.๑ ด้านความมีระเบียบวินัย พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๘$, S.D. = ๐.๗๑)

๕.๑.๓.๒ ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๖$, S.D. = ๐.๖๒)

๕.๑.๓.๓ ด้านความรับผิดชอบ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๐$, S.D. = ๐.๖๗)

๕.๑.๓.๔ ด้านเบี่ยงเบน พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านเบี่ยงเบนของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๙๕$, S.D. = ๐.๗๘)

๕.๑.๓.๕ ด้านความมีหิริโอตตัปปะ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีหิริโอตตัปปะของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๓๘$, S.D. = ๐.๗๔)

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑.๑ ผลการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ **เชพริง** ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเซวาร์ปัญญา ผลการศึกษาพบว่า เพศไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และสอดคล้องกับ **นวลละอ** **แสงสุข** ซึ่งศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ๖ ด้านคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความขยัน-หมั่นเพียร และด้านความเสียสละ ผลการศึกษาพบว่า เพศไม่ได้ส่งผลให้เกิดความแตกต่างต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

๕.๒.๑.๒ ผลการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ พบว่า นักเรียนที่มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๒ ปี และ ๑๓-๑๔ ปี มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ **สมเชาว์ ศรีศักดิ์** ซึ่งศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ความยุติธรรม และความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับปานกลาง แต่พฤติกรรมด้านความสามัคคี ความเสียสละ ความเมตตา กรุณา อยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ **เยาวภา รักการงาน** ซึ่งศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๕.๒.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่า สถานภาพทางครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ สอดคล้องกับ สลิลลา แสงมณี ซึ่งศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า ภูมิหลังของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนมีอิทธิพลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธมนาวิน ซึ่งศึกษาเรื่องลักษณะจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และทางป้องกัน โดยมีการศึกษาลักษณะของครอบครัวไทยในหลายด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นไทยในกรุงเทพมหานครว่าจะแปรปรวนตามคุณภาพของครอบครัวของเด็กเหล่านั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด ผลจากการศึกษาพบว่า เด็กที่ขาดบิดามารดา หรือครอบครัวแตกแยก มีผลการเรียนต่ำ สุขภาพจิตไม่ดี มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่มีครอบครัวปกติ แต่เด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกโดยรวมมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวปกติ ด้านการมองอนาคต การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม แต่ผลการเรียนระหว่างเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกกับครอบครัวปกติไม่พบความแตกต่าง

๕.๒.๑.๔ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า อาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันไม่ทำให้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน แสดงว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

๕.๒.๒ ผลการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความมีทริโอดตัปปะ แตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๒.๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ มีระเบียบวินัยมาก สอดคล้องกับ นวลละออ แสงสุข ซึ่งศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ๖ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๒.๒ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ มีความซื่อสัตย์มาก สอดคล้องกับ **สุมาลี สัจจินดา** ซึ่งศึกษาจริยธรรมระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขนแห่งจันทบุรี ตามจริยธรรม ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบ ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน ด้านความประหยัด และด้านความเสียสละ ผลการศึกษาพบว่า ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นเห็นว่า นักเรียนมีจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ความสามัคคี ความอดทน ความเสียสละ ของครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๒.๒.๓ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ มีความรับผิดชอบต่อปานกลาง สอดคล้องกับ **วิสุทธิ อารังวิศ** ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดยะลา โดยทำการเปรียบเทียบคุณลักษณะจริยธรรม ๕ เรื่อง คือ ความเมตตา ความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อ พบว่า มีจริยธรรมในเรื่อง ความเมตตา และความรับผิดชอบต่อแตกต่างกัน แต่คุณลักษณะอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง แต่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงของโรงเรียนมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเรื่องความรับผิดชอบต่อแตกต่างกัน

๕.๒.๒.๔ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านเบญจศีล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านเบญจศีลอยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๒.๕ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความมีหิริโอตตปละ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความมีหิริโอตตปละอยู่ในระดับมาก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากรณศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์” มีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๔.๑.๑ ควรมีการเพิ่มเครื่องมือในการวิจัย นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ควรเพิ่มการสังเกตพฤติกรรมของเด็กนักเรียน หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้ได้ผลตรงกับความจริงมากที่สุด

๕.๔.๑.๒ ควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกอบรม บ่มเพาะปลูกฝัง กล่อมเกลา ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้กระบวนการทางสังคมทางวัฒนธรรม และทางศาสนา การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งต้องมีการบูรณาการทั้งด้านปัญญา วัฒนธรรม และศีลธรรม

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากรณศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์” มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๕.๔.๒.๑ ควรศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านความกตัญญูตเวที ด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน ด้านจิตสาธารณะ เป็นต้น

๕.๔.๒.๑ ควรศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่าง เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เป็นต้น